

PREZES RADY MINISTRÓW

Oświęcim, dnia 2 sierpnia 2019 r.

Szanowni Państwo,

Dzień Pamięci o Zagładzie Romów i Sinti przypomina nam o tragicznych losach tych społeczności w Polsce i Europie w czasie wojny. Przypomina nam, do czego może doprowadzić napędzany nienawiścią totalitaryzm i odrzucenie człowieczeństwa. 75 lat temu doszło do najtragiczniejszego aktu w zaplanowanym procesie ludobójstwa Romów i Sinti. Dzisiaj, w Byłym Niemieckim Nazistowskim Obozie Koncentracyjnym i Zagłady Auschwitz-Birkenau, oddajemy cześć ofiarom i deklarujemy, że pamięć o nich nie przemienie.

Porajmos – słowo to, w języku romskim oznaczające „pochłonięcie”, niesie w sobie dramat skazanych na eksterminację. Romowie i Sinti, mężczyźni, kobiety i dzieci, ginęli w obozach i masowych egzekucjach tylko ze względu na swe pochodzenie. Setki tysięcy przedstawicieli narodu romskiego zostało zamordowanych w okupowanej Europie. Prawdopodobnie nigdy nie poznamy ich dokładnej liczby. Tym bardziej jednak ciąży na nas obowiązek ciągłego dążenia do przybliżania społeczeństwu tej karty w dziejach kontynentu.

Data symboliczną stał się 2 sierpnia 1944 roku. Niemcy zamordowali wówczas pozostałych przy życiu w tzw. romskim obozie rodzinnym. Był to element bezlitosnego i precyzyjnego planu wyniszczenia tego narodu, wymazania Romów z historii świata. Naród jednak przetrwał.

W Polsce dziedzictwo romskie to ponad sześć wieków historii, która wciąż trwa. Stulecia wciąż rozwijanego dorobku i pielęgnowania bogatej tradycji. Byliśmy i jesteśmy sąsiadami, dzieliliśmy i dzielimy wspólny los. Tożsamość romską umacnia się nad Wisłą – przy wsparciu państwa oraz dzięki sile i aspiracjom społeczności.

Szanowni Państwo, eksterminacja Romów w czasie II wojny światowej musi znaleźć należne miejsce w świadomości naszego i kolejnych pokoleń. To kwestia sprawiedliwości wobec pomordowanych i poczucia odpowiedzialności za przyszłość. Dlatego też w miejscu śmierci tysięcy Romów i Sinti wybrzmiewa dzisiaj – i wierzę, że wybrzmiewać będzie zawsze – apel: *Dił i na bistar! Patrz i nie zapomnij!*

Mateusz Morawiecki

Organizatorzy i uczestnicy obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zagładzie Romów